

Mukana luomassa yhdenvertaista ja esteetöntä Suomea.

INVALIDILIITON TURVALLISEN TILAN PERIAATTEET

Turvallisen tilan periaatteilla ja toimintatavoilla pyrimme luomaan tilan, jossa kaikki omalla toiminnallaan rakentavat yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua.

KUNNIOITA

Olemme jokainen erilaisia. Hyväksy jokaisen tapa olla läsnä, liikkua ja osallistua omana itsenään.

KUUNTELE

Ole avoin erilaisille mielipiteille ja kokemuksille. Huolehdi siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun.

PUUTU

Jokaisella on velvollisuus puuttua loukkaavaan puheeseen, huonoon käytökseen, kiusaamiseen ja epäasialliseen kohteluun.

OIVALLA

Olen avoimin mielin ja opi toisilta. Pyydä anteeksi, jos olet loukannut toista. Jokainen mokaa joskus. Jatkossa osaat toimia paremmin.

Tiedon lähteille

- THL verkostoituvat vammaispalvelut, kerran kuussa, seuraava 4.10.2024
<https://thl.fi/ajankohtaista/tapahtumat/tapahtumakalenteri/2024-10-04/verkostoituvat-vammaispalvelut>
- Invalidiliiton LoSu-vane-vaikuttajat, muutaman kerran vuodessa, seuraava 29.10.2024
YK vammaissopimuksen näkökulmasta vammaisneuvostot ja osallisuus sekä hyvinvointialueen palvelut. Aihetta alustaa Invalidiliiton lakimies Henrik Gustafsson. www.invalidiliitto.fi/tapahtumat/losu-vane-vaikuttajat-5-24
- Invalidiliiton alueellisten vaikuttajaverkostojen ja vammaisneuvostojen jäsenten valtakunnallinen tapaaminen, muutaman kerran vuodessa, seuraava 13.11.2024 www.invalidiliitto.fi/tapahtumat/alueellisten-vaikuttajaverkostojen-ja-vammaisneuvostojen-jasenten-valtakunnallinen-3
- Invalidiliiton Ajankohtaista vammaispolitiikassa - Oikeus osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen? 20.11.2024
Keskustelua johdattelevat VANEN pääsihteeri Merja Heikkonen, VANE ja Invalidiliiton asiantuntija Anne Mäki
www.invalidiliitto.fi/tapahtumat/ajankohtaista-vammaispolitiikassa-oikeus-osallisuuteen-ja-yhdenvertaisuuteen
- Vammaisfoorumin verkostoitumistilaisuus hyvinvointialueiden vammaisneuvostojen jäsenille Teamsissa ma 25.11.2024 klo 16.30-19.00. Seuraa lisätietoja <https://vammaisfoorumi.fi/>

Vammaisneuvostoilla on lakisääteinen asema

Kunnissa

- Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi **kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto, ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.**
- Voi olla useamman kunnan yhteinen
- Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus.
- Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Lähde kuntalaki 28 §

Hyvinvointialueella

- **Aluehallituksen on asetettava** vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi vammaisneuvosto, ja **on huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.**
- Hyvinvointialueen jokaisen **kunnan vastaavasta vaikuttamistoimielimestä valitaan** vähintään yksi edustaja. **Lisäksi** vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä.
- Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Lähde laki hyvinvointialueesta 32 §

YK vammaissopimus osana Suomen velvoittavaa lainsäädäntöä edellyttää: YK vammaissopimus: riittävä edustus kyseisen kohderyhmän henkilöistä, heidän omaisistaan sekä heitä edustavista järjestöistä.

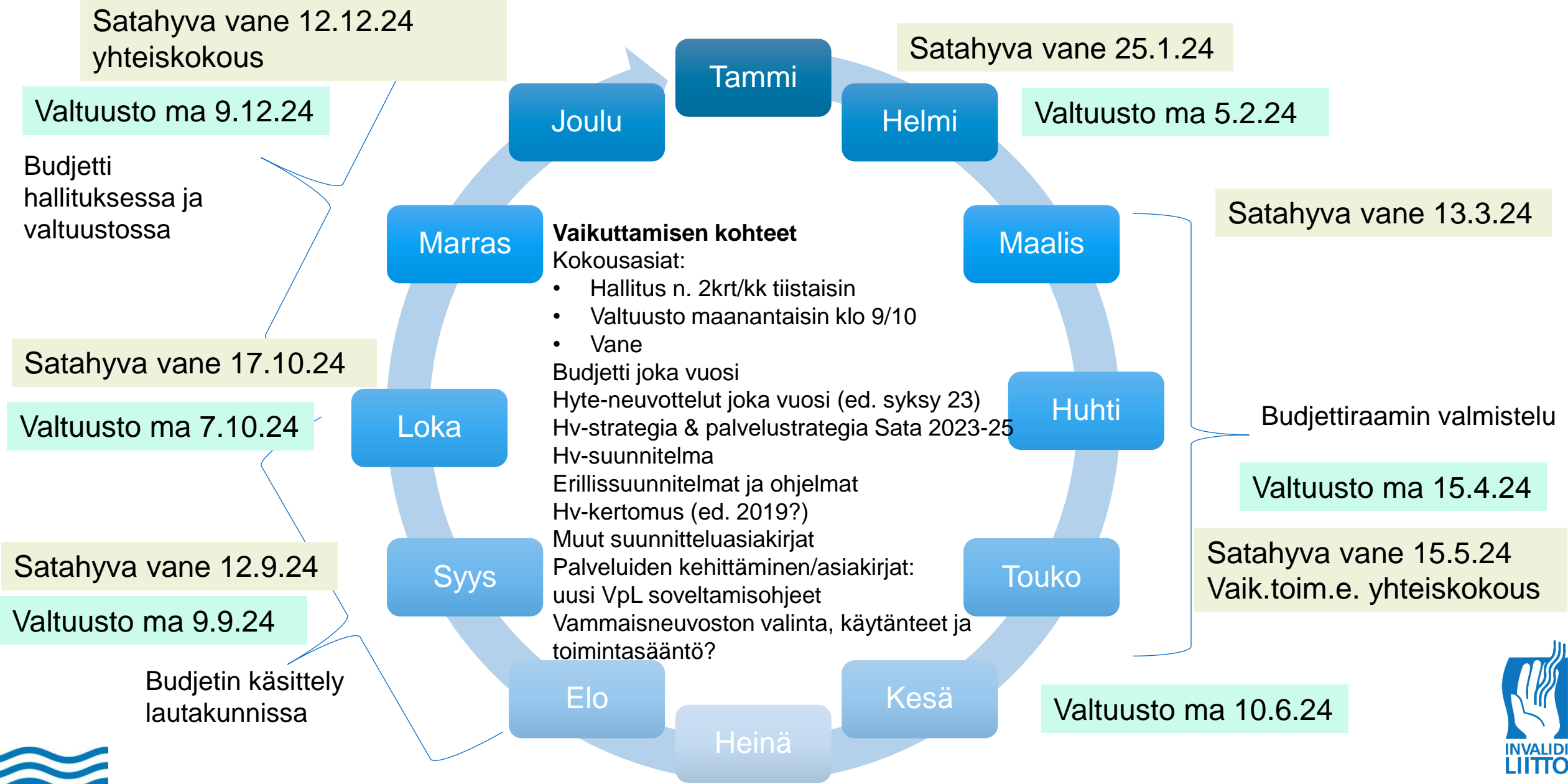
Vammaisneuvostojen rooli ja tehtävät

Kuva Kaisa Leka
Nothing about us without us
Ei mitään meistä ilman meitä

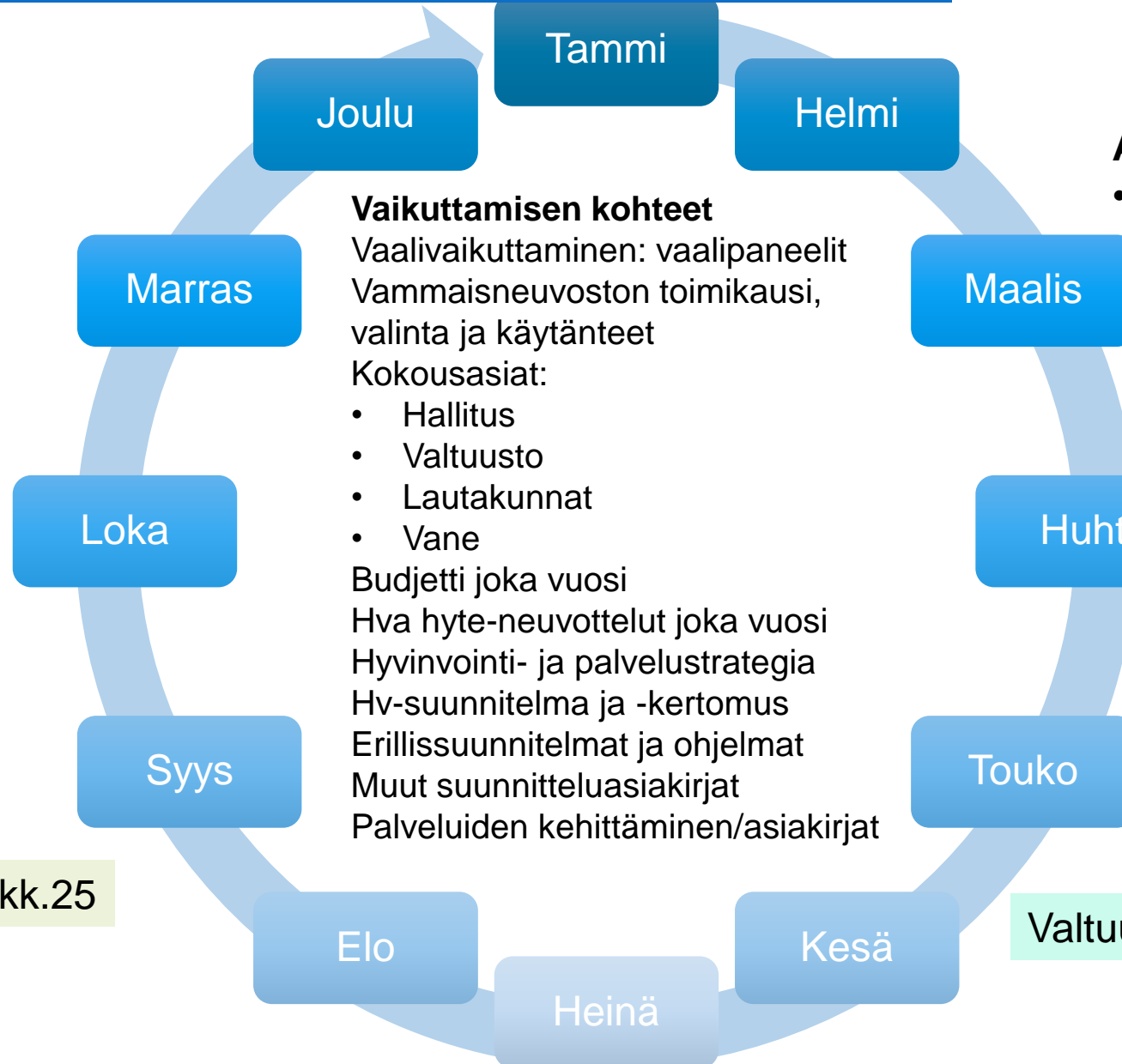

- Lakisääteinen vaikuttamistoimielin
- Vammaisyhdistysten, viranomaisten ja päätöksentekijöiden yhteistyöfoorumi.
- Vaikuttaminen suunnitteluun, päätöksentekoon ja seurantaan kaikilla hallinnonaloilla.
- Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja. Tavoitteena on, että vammaisten henkilöiden oikeudet toteutuvat.
- Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa eri toimialojen toiminnan
 - suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden
 - hyvinvoinnin
 - terveyden
 - osallisuuden
 - elinympäristön
 - asumisen
 - liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka
 - heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Vammaisneuvoston vuosikello: Satahyva vane 2024

Vammaisneuvoston vuosikello 2025

Alue- ja kuntavaalit 2025

- ehdokashakemusten jättöpäivä: 4.3.25

Alue- ja kuntavaalit 2025

- Kotiäänestykseen ilm. viim. 2.-8.4.25
- Ennakoäänestys kotimaassa 2.-8.4.25
- Äänestyspäivä su 13.4.25

Vane-alatyöryhmä
pp.kk.25

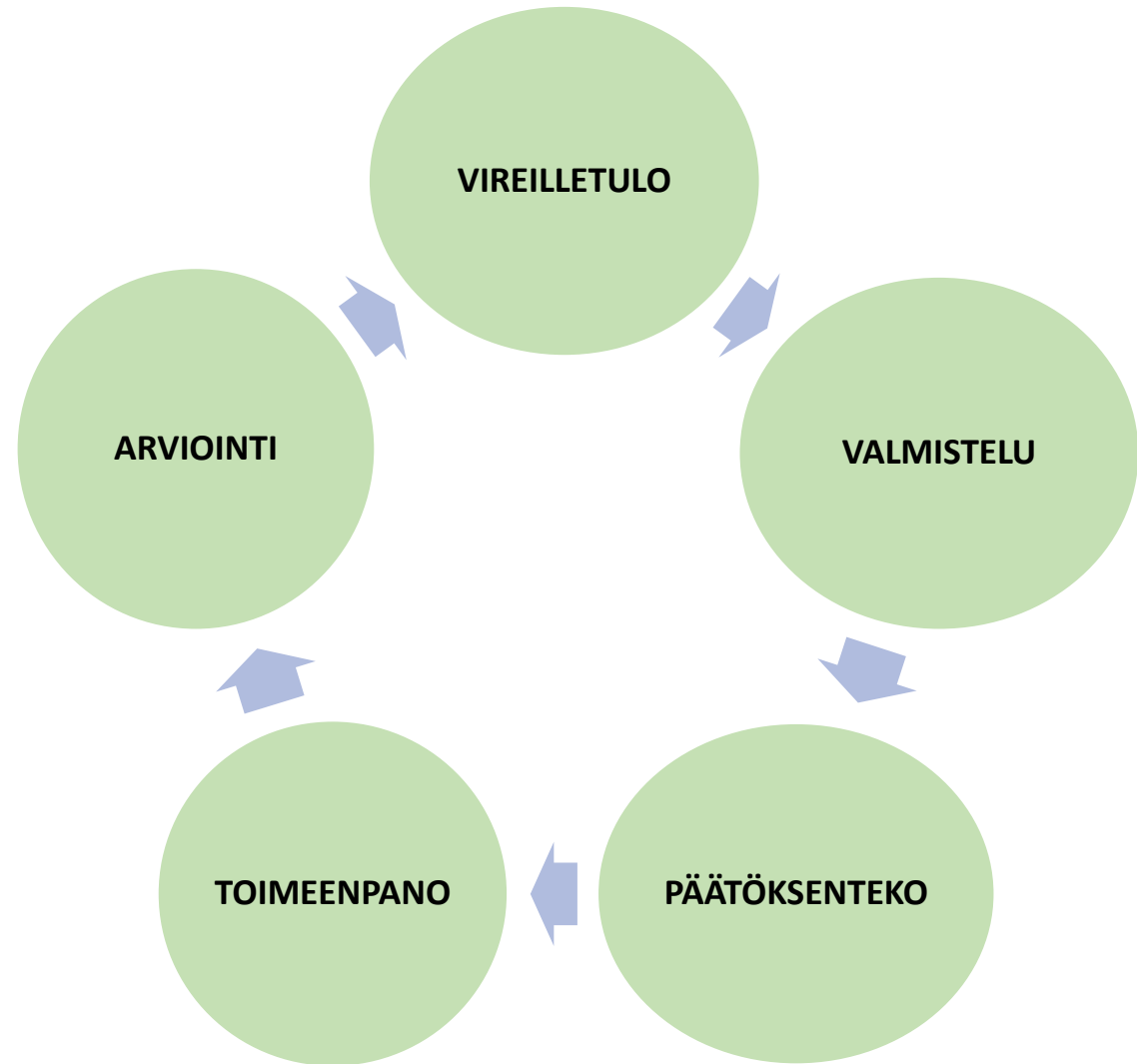
Vane-kokous pp.kk.25

Valtuustot aloittavat 1.6.25

PÄÄTÖKSENTEKO ON PROSESSI

Päätöksentekoprosessi koostuu viidestä vaiheesta.

Tärkeää on vaikuttaa asioihin mahdollisimman varhain, jopa ennakoivasti ennen vireilletuloa.

Keskeiset päätöksentekoa ohjaavat dokumentit ja suunnitelmat

- **Strategia:** valtuuston hyväksymä strategia, jossa toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet.
- **Talousarvio:** valtuuston hyväksymä kalenterivuoden talousarvio, jonka yhteydessä valtuusto hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.
- **Vammaispoliittinen ohjelma:** linjaa konkreettiset toimenpiteet, joilla vahvistetaan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista.
- **Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma:** tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa
 - [Klikkaa tästä THL:n tiedä ja toimi –korttiin: Huomioi toimintarajoitteiset lapset ja nuoret hyvinvointikertomuksessa](#)
Julkaisun pysyvä, suora verkko-osoite on <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020111089855>

Pohdintaa

- Miten vammaisneuvosto valitaan, kenellä on mahdollisuus päästä mukaan?
- Onko kokoonpanossa tarpeelliset tahot riittävästi edustettuina?
 - Vammaiset henkilöt ja heitä edustavat järjestöt lain edellyttämällä tavalla
 - Virkamiehet ja päättäjät
- Millaiset toimintaedellytykset vammaisneuvostolle on luotu?
 - Onko koulutusta osaamisen varmistamiseksi?
 - Ovatko henkilö- ja taloudelliset resurssit olemassa?
 - Onko kokoontumistiheys riittävä vaikuttamistoimintaan?
 - Ovatko kokoustilat esteettömät ja saavutettavat? Etätyöskentelymahdollisuudet?
- Onko vammaisneuvoston toimintasääntöä olemassa ja päivitetty? Onko tehtävät kirjattu ylös? Näkyykö tehtävissä se, että neuvosto on vaikuttamistoimielin?
- Viestintä ja tiedotus: onko kunnan/hyvinvointialueen verkkosivuilla vammaisneuvoston yhteystiedot ja pöytäkirjat saatavilla sekä asukkaille tietoa toiminnasta?
- Onko vammaisneuvoston rooli kuvattu muissa kunnan/hyvinvointialueen hallintosäännössä ja toimielimien toimintaohjeessa?
 - Onko vammaisneuvoston edustajalla läsnäolo- ja puheoikeus kunnan/hva:n keskeisten elimien kokouksissa?

Kiitos!

Palautetta ja kysymyksiä nyt tai myöhemmin

Sanna Leppäjoki-Tiistola, Järjestöasiantuntija, Lounais-Suomi

c/o Lounatuulet, Läntinen Pitkäkatu 33, 20100 TURKU

puh 044 765 0579, sanna.leppajoki-tiistola@invalidiliitto.fi

 Facebook.com/sannaleppajokijarjestoasiantuntija

 Sleppajoki

Invalidiliitto ry, Mannerheimintie 107, 00280, Helsinki

Neuvonta

- **Kenelle:** Kaikille vammaisille henkilöille ja heidän läheisilleen sekä ammattihenkilöstölle ja asiantuntijoille.
- **Mistä asioista:** Vammaisuuteen, vammaispalveluihin, esteettömyyteen, saavutettavuuteen sekä vammaisten henkilöiden oikeusturvaan ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyvissä asioissa.

Puhelinneuvonta tiistaisin ja torstaisin klo 13-17 p. 0200 1234

Sähköpostitse neuvot@invalidiliitto.fi

www.invalidiliitto.fi